

From: "Saved by Internet Explorer 11"
Subject: Ærekrenkelsler
Date: 1. desember 2015 14:24
To:

NORSK

([HTTP://WWW.NORED.NO/JUSS/KRENKELSER/AEREKRENKELSER#](http://www.nored.no/juss/krenkelsler/aerekrenkelsler#))

[Forsiden \(http://www.nored.no/\)](http://www.nored.no/) / [Juss \(http://www.nored.no/juss/\)](http://www.nored.no/juss/) / [Krenkelsler \(http://www.nored.no/juss/krenkelsler/\)](http://www.nored.no/juss/krenkelsler/)
/ Ærekrenkelsler

Ærekrenkelsler

Antallet ærekrenkelsessaker mot norske medier er kraftig redusert de siste årene. Fra 1. oktober 2015 er ikke denne typen krenkelsler lenger omfattet av straffeloven, men derimot regulert i skadeserstatningsloven, og dermed et rent sivilrettslig spørsmål.

Ærekrenkelses- eller injuriebestemmelsen om man vil, finner vi i dag i [skadeserstatningslovens §3-6a](#) (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1969-06-13-26?q=skadeerstatningsloven#KAPITTEL_3), som har følgende ordlyd:

§ 3-6 a. (erstatning for ærekrenkelsler)

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den litte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.

En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivaretatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.

Reglene i § 3-6 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

For ordens og sammenhengens skyld tar vi med teksten fra §3-6, andre og tredje ledd:

Ansvaret etter første ledd omfatter ikke den som bare har deltatt ved teknisk fremstilling eller formidling av ytringen.

Er noen som har handlet i tjenesten til en eier eller utgiver av et massemedium ansvarlig etter første ledd, hefter også eieren eller utgiveren for erstatningen. Det samme gjelder oppreisning, med mindre retten av særlige grunner fritar dem. Eieren eller utgiveren kan også pålegges slik ytterligere oppreisning som retten i forhold til dem finner rimelig.

§3-6, andre ledd slår fast at kun de som har medvirket til det ærekrenkende innholdet kan holdes ansvarlige (og altså ikke typisk teknisk personale). Tredje ledd gjør det klart at eier eller utgiver er økonomisk ansvarlig for rettsstridige ærekrenkelsler begått av deres ansatte.

En hyppig misforståelse bør oppklares: Det er tillatt å ærekrenke personer, insitusjoner og bedrifter i Norge.

Forutsetningen er at krenkelsen ikke er rettsstridig. Det er dette juristene gjerne kaller rettsstridsvurderingen, og som ikke er så lett å lese direkte ut av lovteksten. Tidligere var det slik at dersom retten konstaterte at den forelå en ærekrenkelse, det vil si at vilkårene i bestemmelsen i den dagældende straffeloven (§247) (https://lovdata.no/dokument/NLO/lov/1902-05-22-10/*#KAPITTEL_3) var oppfylt, så var det stort sett bare en måte å unngå å bli dømt på, og det var å føre såkalt sannhetsbevis. Man kunne altså i utgangspunktet ikke bli dømt for å fremsatt ærekrenkelsler, så fremt de var sanne. Det kan man heller ikke i dag.

Men i tillegg har utviklingen i rettspraksis - og særlig i Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg (EMD), ført til at det også er andre veier til frifinnelse i ærekrenkelsessaker mot mediene. Staten Norge har de siste 25 årene flere ganger blitt dømt for brudd på Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) i saker om ærekrenkelser. Etter nyere rettspraksis er det ikke rettsstridig å omtale saker og personer som er av offentlig interesse (samfunnsmessig betydning). Kriteriene som gjerne brukes er formulert slik av førstvoterende i Høyesterett i den såkalte Boplikt-saken, hvor Tønsbergs Blad omtalte et mulig brudd på boplikten på Tjøme i Vestfold Høyesterett sier i sin kjennelse i 2003 (Rt-2003-928):

"Av disse finner jeg grunn til å fremheve graden av allmenn interesse, beskyldningens karakter, derunder om beskyldningen klassifiseres som «value judgment» eller «factual statement», om den retter seg mot offentlig person eller privatperson, samt graden av aktsomhet, derunder om og eventuelt i hvilken utstrekning media på publiseringstidspunktet hadde holdepunkter i faktum for at påstanden var sann. Generelt vil ytringen ha et sterkt vern dersom den gjelder forhold av allmenn interesse, verddivurderinger, videreformidling, offentlig person, og det foreligger sterke holdepunkter for at påstanden var sann. Motsatt: Gjelder saken beskjeden allmenn interesse, faktapåstander, egen fremsettelse, privatperson, og det foreligger svake holdepunkter for at påstanden var sann, har ytringen et mindre sterkt vern."

Tønsbergs Blad ble altså dømt i Høyesterett (dissens 3-2), men vant senere frem i Strasbourg.

Basert på avgjørelsene i EMD er det ikke bare spørsmålet om sannhet som avgjør hvorvidt man straffefritt kan publisere en ærekrenkelse. Domstolen i Strasbourg har lagt vekt på følgende momenter:

- * Er det et forhold av samfunnsmessig interesse?
- * Dreier deg som offentlige personer eller privatpersoner?
- * Er det faktapåstander eller verddivurderinger?
- * Er det videreformidling av påstander eller er det mediets egne?
- * Har man gjort tilstrekkelige undersøkelser av faktum?
- * Har den som blitt utsatt for ærekrenkelsen fått komme til orde?

Norske domstoler har i stadig sterkere grad vist til disse kriteriene i vurderingen av hvorvidt ærekrenkelser i norske medier er rettsstridige eller ikke. Over tid fikk praksisen fra Strasbourg, og det gjennomslaget den fikk i norsk rettspraksis, også den konsekvens at det ble reist langt færre ærekrenkelsessaker mot norske medier. Mens antallet saker kunne ligge på over 30 på slutten av 1980- og begynnelsen av 1990-tallet, har det de siste 10 årene ikke vært reist mer en et par nye saker hvert år.

Etter 1995 har ærekrenkelsesbestemmelsene i straffeloven primært hatt betydning i forbindelse med erstatningssaker, og fra 1. oktober 2015 er dette også formalisert, ved at ærekrenkelsesbestemmelsen flyttes fra straffeloven til skadeserstatningsloven. Formuleringene i den nye ærekrenkelsesbestemmelsen - se ovenfor - fanger i stor grad opp i seg de tolkningsmomentene som er lagt til grunn i både EMD og etter hvert Høyesterett.

NRs Hotline

ARNE JENSEN

Generalsekretær

Tlf 90 77 87 47

<mailto:arne.jensen%40nored.no> (<mailto:arne.jensen%40nored.no>)

REIDUN K. NYBØ

Ass. generalsekretær

Tlf 91 10 55 11

<mailto:rkn%40nored.no> (<mailto:rkn%40nored.no>)

ORGANISASJONSNUMMER

971 278 323

Mail Attachment

Mail Attachment.css

Mail Attachment

Mail Attachment

